

Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Metskülas riigimetsa kvartali MT195 eraldisel 16 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Erki Põldoja poolt 27.11.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (edaspidi MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 Jätta algatamata Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Metskülas Mäetaguse metskond 26 maaüksusel (katastritunnus 49802:003:0089) riigimetsa kvartali MT195 eraldisel 16 lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele üldistele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Erki Põldoja esitas 27.11.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandatakse lageraiet riigimetsa kvartali MT195 eraldisel 16 (1,12 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 357 tm). Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-ga 50001082193.

Kavandatavast raiealast ca 10 m kaugusele lõuna suunas jääb siseriiklikult Vabariigi Valitsuse 17.12.2020 määrusega nr 97 „Alutaguse rahvuspargi kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud **Alutaguse rahvuspargi Selisoo sihtkaitsevöönd** ning Natura 2000 võrgustikku kuuluvad **Muraka loodusala** ja **Muraka linnuala**.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Lageraie on kavandatud 1,12 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 357 tm. Lageraie on uuendusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 1), mida tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lõige 6). Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemnepuudeks jäetavad 20–70 hajali või mõnepuuliste gruppidega paiknevat mändi, arukaske, saart, tamme, sangleppa, künnapuud või jalakat ühe hektari kohta ja elujõuline järelkasv ning säilikuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud või nende säilinud püstiseisvad osad (MS 29 lõige 1). Seega, lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Mäetaguse metskond 26 maaüksus asub Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas, kus kehtib Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 285 kehtestatud Alutaguse valla üldplaneering¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatava lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

¹ Kättesaadav: <https://www.alutagusevald.ee/uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Mäetaguse metskond 26 maaüksuse sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspriirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m)³ on 06.02.2024 registreeritud kujundusraie samal eraldisel ning kvartali MT197 eraldisel 1 ja 2 (kokku 1,34 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 70 tm), millest viimased jäävad osaliselt Alutaguse rahvusparki ning Muraka loodusala ja Muraka linnuala alale. Lisaks on kavandatava raieala 30 m mõjualas 27.11.2024 registreeritud lageraie kvartali MT195 eraldisel 15 (0,78 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 282 tm) ja 18.12.2024 harvendusraie kvartali MT195 eraldisel 4 (3,97 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 190 tm), mis mõlemad asuvad väljaspool Alutaguse rahvusparki ning Muraka loodusala ja Muraka linnuala.

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana. Lageraie järgselt on metsaomanikul kohustus tagada metsa uuenemine (MS § 24 lõige 3, § 25 lõige 1).

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Kvartali MT195 eraldisel 16 asub jänesekapsakõdusoo kasvukohatüübis ning seal kasvab küpse metsa arenguklassi kuuluv männi enamusega puistu.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, mis ei paikne veekogude rannal/kaldal ega märgalal. Raieala paikneb tähelepanu vääriaval pinnavormil - Mäetaguse oosil.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusüriing „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.

Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi EELIS) andmetel asub raieala terves ulatuses II kategooria kaitsealuse⁴ linnuliigi **metsise (*Tetrao urogallus*)** elupaigas registrikoodiga KLO9133447.

Kavandatava raieala 30 m mõjualasse jääb **Alutaguse rahvuspargi Selisoo sihtkaitsevöönd**, mis kuulub Natura 2000 võrgustikku⁵ kuuluvate Muraka loodusala ja Muraka linnuala koosseisu. Raieala ja sihtkaitsevööndi vahele jääb ca 10 m laiune siht ja kraavitrass.

Selisoo sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on koosluste tüüpide säilitamine või taastamine, neile omase liigilise ja vanuselise struktuuri hoidmine, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskiri § 9 lõige 2).

Kavandatava raiealaga edelast piirneval alal on registreeritud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja (keskkonnaministri 07.10.2004 määrus nr 126) kantud karuputke (*Heracleum sp.*)⁶ koloonia.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava raieala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatavate raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi – raiealal ja selle läheduses ei asu veekogusid (lähima veekogu Mäetaguse jõe kalda piiranguvöönd jääb kavandatavast raiealast ca 70 m kaugusele), seega raie veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, langi suurus ei ületa MS § 29 lõikes 11 sätestatud maksimaalselt lubatud lageraielangi pindala ja alale jäetakse säilikipuid ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikke puid vähemalt 5 tm/ha.

⁴ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 8 lõige 2 punktile 16.

⁵ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”.

⁶ LKS § 57 lõike 2 alusel kehtestatud keskkonnaministri 07.10.2004 määruse nr 126 "Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekiri" § 2 punktide 1 ja 2 kohaselt on hiid-karuputk (*Heracleum mantegazzianum*) ja Sosnovski karuputk (*H. sosnowskyi*) kuulutatud looduslikku tasakaalu ohustavateks taimeliikideks.

Kiire leviku ja paljunemise ning suure kasvu tõttu ohustavad võõrliigid meie looduslikke kooslusi. Pinnasekahjustuste tekitamine karuputke kolooniates kutsub esile invasiivse võõrliigi seemnete levimise ja selle paljunemise, samuti võivad liigi seemned metsamaterjaliga levida hilisematesse metsamaterjali sihtkohtadesse. Seda on võimalik vältida, kui kokkuvedu ei teostata läbi koloonia (kuid kui see on vältimatu, siis tegevus on lubatud ainult külmunud pinnase tingimustes, soovitatavalt lumikatte olemasolul) ning koloonia alale ei ladustata metsamaterjali (sh raidmeid)⁷. Seega, raie ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – kavandatav raie neid elemente ei mõjuta. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega kuni 1 kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju. Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei mõjuta.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Kavandatud raieala 30 m mõjualasse jäävad Muraka loodusala ja Muraka linnuala.

Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisa 1 punkti 1 alapunktis 34 ja lisa 1 punkti 2 alapunktis 227.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Muraka loodusala ja Muraka linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi⁸ artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁹ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Sealhulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

⁷ LKS § 57 lõike 10 kohaselt on võõrliikidega tehtavad toimingud, mis ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 04.11.2014, lk 35–55) kehtestatud tingimustele, keelatud.

⁸ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁹ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01) lk 21–22.) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande¹⁰ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatav raieala ei asu Muraka looduslal ega Muraka linnualal, kuid loodusala ja linnuala asuvad raieala 30 m mõjualas. Raieala ning loodus- ja linnuala vahele jääb kaardiandmetel ca 10 m laiune siht ja kraavitrass.

Küll aga jääb kavandatav raieala terves ulatuses Muraka linnuala kaitse-eesmärgiks oleva II kategooria kaitsealuse linnuliigi **metsise** piiritletud elupaika (väljapoole kukkede mänguala). Antud elupaiga pindala on 3053,66 ha ja see jääb osaliselt Alutaguse rahvuspagi alale ja osaliselt sellest väljapoole.

Nagu enamik liike, on metsis tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava¹¹ kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. aprillist kuni 15. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävitamist ja tagada metsiste eduka pesitsemise. Tulenevalt LKS § 55 lõikest 6 on kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade kasvatamise ajal keelatud.

Kavandatav raie ei kahjusta ülemäära metsise elupaigaks sobivat maastikku, kuna kavandatav raielank on väike ja kitsas ning moodustab metsise elupaigast vaid väga väikese osa, mis elupaiga pindalaga võrreldes on ebaoluline. Seega, kavandatav raie oluliselt nimetatud liiki ei mõjuta. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega, sh on Alutaguse rahvuspagi moodustamisel (piiride paika panemisel ja kaitsekorra määramisel) arvestatud, et ka Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärgid oleksid kaitstud. Kavandatava raieala 30 m mõjualas on Alutaguse rahvuspagi Selisoo sihtkaitsevöönd, mille kaitsekord, mis mh hõlmab majandustegevuse ja loodusvarade kasutamise keeldu, tagab kaitse ka kaitsealustele liikidele, sh metsis. Kavandatava raiega raiutakse väike osa Muraka loodusala ja Muraka linnuala mõjualasse jäävast ringpiirist, võrreldes kogupiiriga.

Kavandatud raiealal ja selle vahetus mõjupiirkonnas ei ole registreeritud lisaks eelnimetatule muid Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega kaitsealuste liikide leiukohti. Kavandatav raietegevus Muraka loodusala ja Muraka linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Muraka loodusala ja Muraka linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

¹⁰ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

¹¹ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava” (leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRRkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>).

Kavandata raieala asub II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise piiritletud elupaigas. Mõju metsisele, kelle kaitse kattub Muraka linnuala kaitse-eesmärkidega (kaitse-eeskirja § 1 lõige 1 punkt 6), on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Kavandatava lageraieala 30 m mõjualasse jääb Alutaguse rahvusparki Selisoo sihtkaitsevöönd, mille kaitse-eesmärk on koosluste tüüpide säilitamine või taastamine, neile omase liigilise ja vanuselise struktuuri hoidmine, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse. Alutaguse rahvusparki moodustamisel on arvestatud, et kaitse-väärtused oleksid kaitstud, seega raietegevus kaitstavaid loodusobjekte ei kahjusta.

Teisi kaitstavaid loodusobjekte, sh kaitsealuste liikide leiukohti, kavandatavale raiealale ega selle 30 m mõjualasse ei jää.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) on 06.02.2024 registreeritud kujundusraie samal eraldisel ning kvartali MT197 eraldistel 1 ja 2 (kokku 1,34 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 70 tm), millest viimased jäävad osaliselt Alutaguse rahvusparki ning Muraka loodusala ja Muraka linnuala alale. Lisaks on kavandatava raieala 30 m mõjualas 27.11.2024 registreeritud lageraie kvartali MT195 eraldisel 15 (0,78 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 282 tm) ja 18.12.2024 harvendusraie kvartali MT195 eraldisel 4 (3,97 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 190 tm), mis mõlemad asuvad väljaspool Alutaguse rahvusparki ning Muraka loodusala ja Muraka linnuala.

Eespool nimetatud kujundusraied on osa Selisoo servaalade veerežiimi taastamistööde projektist, kusjuures kvartali MT195 eraldisel 16 kavandatud raieala kattub osaliselt ka projektialaga, kuid jääb väljapoole siseriiklikult kaitse alla võetud kaitstavat loodusobjekti (Alutaguse rahvuspark), mille piiritlemisel ja kaitsekorra määratlemisel on arvestatud kaitseväärtuste (sh Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Muraka loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkide) säilimisega.

Kavandata raie on kooskõlas üldplaneeringuga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega ning raietel ei ole eelduslikult olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Säilikipuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt MS § 29 lõige 1 punkti 3 nõuetele (kuni 5 ha suuruse langi puhul vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

LKS § 55 lõike 6 järgi on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud. Raietööde (sh metsamaterjali kokkuvedu) tegemine on metsise pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodil 1. aprillist kuni 15. juulini keelatud. LKS § 55 lõige 6¹ sätestab, et keelatud on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatud ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Kavandatava raiealaga edelast piirneval alal on registreeritud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja kantud karuputke koloonia. Võimalusel vältida kokkuvedu läbi koloonia, kuid kui see on vältimatu, siis tegevus on lubatud ainult külmunud pinnase tingimustes, soovitatavalt lumikatte olemasolul. Pinnasekahjustuste tekitamine kolooniates kutsub esile invasiivse võõrliigi seemnete levimise ja selle paljunemise. Samuti on kolooniates keelatud metsamaterjali (sh raidmete) ladustamine, kuna seeläbi võivad liigi seemned metsamaterjaliga levida hilisematesse metsamaterjali sihtkohtadesse. Keelu aluseks on LKS § 57 lõige 10.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände (sobivad metsisele mängu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele;
- 3) metsa uuendamisel eelistada võimalusel peapuuliigina mändi.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järeldus

Kavandataval lageraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Muraka linnuala ja Muraka loodusala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsemeetmetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Mare Rennel
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond